

Richtinggevend 1,5 meter protocol diervervoer door dierenambulanceorganisaties in Nederland

Juli 2020

Opgesteld door: de Federatie Dierenambulances Nederland (FDN), de Dierenbescherming en Stichting DierenLot. Bij de totstandkoming van dit protocol zijn door de drie indienende partijen alle relevante stakeholders betrokken (in de uitvoering, bestuurlijk en managerial).

Hiermee ter beoordeling aangeboden aan het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid

Inleiding

Naar aanleiding van de landelijke ontwikkelingen rondom het Covid-19 virus heeft de Rijksoverheid gevraagd om ook voor de dierenambulance-organisaties in ons land een protocol voor te bereiden voor een langduriger 1,5 situatie. Onderstaand de hoofdlijnen en uitgangspunten hiervoor. De veiligheid en bescherming van medewerkers, vrijwilligers en publiek wordt hiermee zoveel mogelijk gewaarborgd. Elke dierenambulance-organisatie dient zelf een inschatting te maken hoeveel vrijwilligers tot een risicogroep behoren en welke aanvullende maatregelen eventueel getroffen dienen te worden voor hun bescherming.

De indienende organisaties zien dit protocol als een richtinggevend advies aan de sector. Per organisatie zal maatwerk moeten worden geleverd passend bij de mogelijkheden, de voorzieningen en exacte dienstverlening van die organisatie. Deze generieke uitgangspunten zullen moeten worden vertaald in beleid per organisatie en met name ook werkinstructies. De Dierenbescherming kan hierin volstaan met één landelijke instructie voor de eigen organisatie. Stichting DierenLot en de Federatie Dierenambulances Nederland zullen hun beneficianten en leden ondersteunen met voorbeelden voor de uitwerking van dit protocol. Elke zelfstandige organisatie kan dit gebruiken bij de uitwerking van de eigen werkinstructie. Elke individuele organisatie zal in de uitwerking van de eigen werkwijze vastleggen hoe deze werkwijze wordt geëvalueerd, o.a. bij nieuwe richtlijnen van het RIVM, of actuele inzichten uit de praktijk.

Dierenambulance-organisaties kunnen sterk van elkaar verschillen, in de kern gaat het in ieder geval altijd om het ophalen en vervoeren van gewonde/zieke, of gezonde dieren. Dit kunnen door de mens gehouden dieren zijn, maar ook dieren uit de natuur. In de aard van het werk zit veel direct mensdiercontact: i.v.m. de mogelijke overdracht van Covid-19 van dieren op de mens zijn hygiënemaatregelen als voorzorgsbeginsel erg relevant. Hierbij kan de inzet van extra middelen en materialen een beperking zijn: zowel qua beschikbaarheid van bijvoorbeeld mondkapjes voor de hele sector als door het ontbreken van financiële middelen bij individuele organisaties.

1,5 Meter maatregelen binnen een dierenambulance-organisatie

Een dierenambulance-organisatie heeft altijd minimaal twee specifieke werkprocessen:

- een centrale/meldkamer functie (telefoondienst, intake van meldingen, coördineren afhandeling), regelmatig gekoppeld aan een beperkte inname van dieren van de burger ➤ de rituitvoering door chauffeurs en bijrijders

Het aantal (vrijwillige) medewerkers dat betrokken is bij de centrale/meldkamer is afhankelijk van de omvang van de organisatie en het werkgebied, maar altijd overzichtelijk en vrij beperkt. Wanneer er

een fysieke meldkamer is, is deze locatie aan te merken als een kantoororganisatie en gelden daardoor de landelijke RIVM-richtlijnen. Wanneer geen sprake is van een fysieke locatie, wordt vanaf huis gewerkt en geldt hetzelfde.

Het aantal (vrijwillige)medewerkers dat betrokken is bij de ruitvoering is eveneens afhankelijk van de omvang van de organisatie, maar ook bij kleinere organisaties vrij groot. Omdat doorgaans 24/7 dienstverlening wordt geboden, is het aantal diensten dat gedraaid moet worden fors. Tevens is veelal sprake van parttime inzet van mensen.

De fysieke werkplek van deze medewerkers is altijd het voertuig (de dierenambulance), de garage en/of parkeerruimte en regelmatig een kantine (bijvoorbeeld in het gebouw van de centrale/meldkamer). Daarnaast kent de ruitvoering nog een andere bijzondere fysiek werkplek, namelijk de openbare ruimte (ook deels op snelwegen conform afspraken met Rijkswaterstaat). Daarnaast komen medewerkers normaliter ook bij mensen thuis, op kantoren en winkels en in bedrijfsgebouwen.

In het proces van de ruitvoering is het treffen van algemeen geldende fysieke ruimtelijke maatregelen voor het aangeven van 1,5 m derhalve vaak geen optie. In de cabine van de voertuigen kan worden gewerkt met een fysieke flexibele transparante scheiding dat het zicht niet belemmert noch afbreuk doet aan de veiligheidseisen van de auto. Deze scheiding is eenvoudig te verwijderen en niet permanent bevestigd. Op straat zal het dragen van 1,5 meter hesjes aandacht moeten vragen voor het bewaren van de juiste afstand. Wanneer hulpdiensten als politie, brandweer, of Rijkswaterstaat aanwezig zijn in de openbare ruimte, wordt hen gevraagd bij te dragen aan de communicatie hierover aan het publiek. De meldkamer heeft ook een belangrijke rol in dezen, zij benadrukken al bij de aanname van de rit de noodzaak tot 1,5 meter afstand

Beperking aantal ritten/contactmomenten

In de 1,5 m situatie wordt mens tot mens contact waar mogelijk vermeden. Melders wordt als het kan gevraagd zelf actie te ondernemen. Naast een goed advies kan de melder gevraagd worden om:

- Dieren zelf bij een dierenarts of opvang te brengen;
- Dieren bij de deur van de ambulance locatie af te geven/in een daartoe aangewezen ruimte achter te laten (als de burger zelf bij de locatie langs komt);
- Dieren bij de deur van de ophaallocatie te brengen, of zelf in het voertuig te leggen; -
 Afstand te houden van onze medewerkers en de richtlijnen van het RIVM te volgen.

Hulpinstanties, zoals brandweer/politie, halen dieren zelf uit de woning en dragen kleine tot middelgrote dieren in passende en goede te reinigen vervoersmiddelen over aan de voordeur. Grotere honden worden aangelijnd overgedragen, waar mogelijk wordt de riem veilig vastgemaakt buiten, of in de entree van de woning waardoor contact met de mensen nog verder wordt voorkomen. Dit alles geldt ook als dieren bij een particulier worden opgehaald zonder tussenkomst van instanties.

Hygiëne-maatregelen

De omgang met diverse diersoorten naast elkaar maakt in het algemeen dat dierenambulanceorganisaties standaard veel aandacht moeten geven aan hygiëne maatregelen. Een standaard reinigings- en ontsmettingsprotocol voor zowel handhygiëne als materialen (incl. het voertuig) moet altijd voorhanden zijn. Elke medewerker en vrijwilliger moet hier kennis van hebben, de leiding van de organisatie zorgt voor actuele en juiste informatie en actieve communicatie hierover. De richtlijnen van het RIVM geven nu niet aan dat voor Covid-19 specifieke aanvullende

maatregelen moeten worden genomen. Mocht dat veranderen, dan zal dit bij elke organisatie moeten worden aangepast.

Beschermingsmiddelen bij de rit-uitvoering

- Elk voertuig is uitgerust met ontsmettingsmiddelen voor zowel handhygiëne als instrumenten als aanraakschermen, handvatten van transportmanden, vangmiddelen etc.;
- In de cabine van het voertuig kan gewerkt worden met een transparante scheiding, anders geldt dat medewerkers dan standaard mondkapjes dragen;
- Het gebruik van handschoenen is onderdeel van de juiste handhygiëne en vastgelegd in instructies, die ook aanwezig zijn in het voertuig;
- Bij het hanteren van met name grotere, of onrustige dieren waar meerdere medewerkers voor nodig zijn, kan de 1,5 m niet worden aangehouden. Er wordt dan gewerkt met mondkapjes;
- In de openbare ruimte dragen medewerkers bij voorkeur 1,5 meter hesjes om zo het publiek te vragen afstand te houden;
- Bij situaties waarin ook de eigenaar van het dier aanwezig is en betrokken wil/moet zijn bij het hanteren van zijn dier, zal deze gevraagd worden een mondkapje te dragen, dat wordt uitgegeven door de medewerker van de dierenambulance.

Dienstverlening in relatie tot Covid-19-huishoudens

Welke diensten een dierenambulance-organisatie in opdracht of anderszins verleent, kan per organisatie verschillen. Denk hierbij aan het al dan niet vervoeren van dieren voor een burger naar bijvoorbeeld de dierenarts, het vervoer van dode dieren voor de gemeente, of het traceren van een gevonden dier naar een eventuele eigenaar.

In het kader van Covid-19 benoemen we hier alleen de dienstverlening die direct gekoppeld is aan de eventuele assistentie bij het vervoer van dieren uit Covid-19 huishoudens.

Het heeft de voorkeur dat organisaties als brandweer, of politie die met volledige bescherming werken dieren uit de woning halen en daar veilig overdragen aan de dierenambulance-organisaties.

Waar dat niet mogelijk is, of andere afspraken zijn gemaakt met de formele instanties, zien we een groot verschil in risico is tussen een situatie waarin de bewoners nog aanwezig zijn en daar waar zij naar het ziekenhuis zijn gebracht. Als de bewoners nog in huis zijn heeft het de voorkeur dat een medewerker de woning niet betreedt, of dat anders uitsluitend doet met FFP2 masker, veiligheidsbril en beschermend schort of pak en handschoenen. Als de bewoners niet meer in huis zijn is het risico kleiner en kan met minder beschermingsmiddelen worden volstaan. Chirurgische maskers (FFP1) of zelfgemaakte maskers zijn beslist onvoldoende in beide situaties. In het contact met het dier wordt op dat moment in ieder geval gewerkt met mondkapjes en handschoenen.